

nt

naš tednik

LETO XXXIX. Številka 46 Cena 8.— šil. (200 din)
Torek, 17. novembra 1987

Poština plačana v gotovini Celovec P.b.b.
Erscheinungsort Klagenfurt/Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt/Poštni urad 9020 Celovec

Z leve: Gustav Janusch, Maja Haderlap, Janko Ferk, Florijan Lipuš, Peter Kersche in Ludwig Legge.

Nemčija: diskusija o koroških Slovencih

Predavanja so se pričela v četrtek zvečer z referatom Leva Detela o literaturi koroških Slovencev in o slovenski nasploh. Detelov referat je v tisku zelo dobro odmeval in je zbudil zanimanje za našo literaturo.

Naslednji dan, v petek, je dr. Reginald Vospernik pričel z referatom, v katerem je predstavil koroško slovensko literaturo od začetkov do danes. Popoldne pa so predavali dr. Franci Zwitter ml., Peter Kersche in Janko Ferk. Zwitter je orisal kulturno-politično

Pretekli konec tedna so bili na Filipovi univerzi v Marburgu ob Lani v ZRN Dnevi koroške slovenske literature, ki so potekali med 12. in 15. novembrom. Prireditelja simpozija in branj sta bila univerza in Novo literarno društvo mesta.

situacijo narodnostne skupnosti poleg Januša v Nemčiji najbolj zna- in je predvsem izklesal faktorje, ki ni pisatelj, saj je izšel njegov Tjaž, škodujejo napredku Slovencev. kakor tudi Januševe pesmi, v Kersche je osredotočil svoj pri- Handkejevem prevodu pri ugledni spevek na Florjana Lipuša, ki je založbi Suhrkamp v Frankfurtu.

Kersche je ocenil recepcijo Lipuševnega "Tjaža" v nemško-jezičnem kulturnem prostoru. Ferk pa je s fakti dokumentiral položaj koroških slovenskih pisateljev, pri čemer je v glavnem kritiziral ne-profesionalno okolje, v katerem morajo avtorji delati.

Dopoldne pa sta brala Janko Ferk in Maja Haderlap v srednji poklicni šoli v bližnjem mestu Biedenkopf. Z velikim zanimanjem so dijaki sledili izjavam o zgodovini, položaju in literaturi koroških Slovencev. Njuno branje je bilo dvojezično.

V soboto dopoldne je državni poslanec Karel Smolle, ki je v Marburg prispel, da je sodeloval pri podijski diskusiji, imel sestanek z zastopniki zelenih, ki so v mestu Marburg in zvezni deželi Hessen v obeh parlamentih močno zastopani in sestavljajo v mestni občini skupno s SPD koalicijo. Poslanec Smolle je srečanje zelo pozitivno ocenil in rekel, da bi se avstrijski zeleni in alternativni politični delavci lahko učili od nemških, ki so se že zdavnaj konsolidirali in si ne nasprotujejo, kakor na primer Dunajčani, za katere je izjavil, da je druga, mala skupina bila zrežirana od SPÖ, ki je tako uspešno ubranila mandate za gospo Huemer in njene sodelavce.

Podijska diskusija v soboto popoldne ni prinesla nobenih novih izsledkov. Na podiju so sodelovali predsednik deželne zbornice Koroške Josef Schantl, državni poslanec Karel Smolle, podpredsednik FUENS dr. Reginald Vospernik in podpredsednica deželne zbornice

Z desne: dr. Reginald Vospernik, državni poslanec Smolle, vodja diskusije univ. prof. Harder in predsednik Schantl.

(Dalje na strani 11)

Zgomnja Avstrija se posveča narodnim manjšinam

Kar 30 kulturnih društev Zgornje Avstrije je pretekli teden v vasici Gutau blizu Linza priredilo dvodnevni intenzivni posvet o manjšinah v Avstriji. „Manjšine,“ tako prireditelji, „so socialne, družbene, pa še katere. Lahko si položaj izboljšajo in postanejo večina. Vendar ena manjšina ne more postati večina: to je narodna skupnost.“ V tem smislu in za boljše spoznavanje le-teh so v farni dvorani v Gutau zelo zanimivo razpravljali o Hrvatih, Slovincih, Madžarih in o manjšini Romov in Sintov.

Medtem ko so o gradiščanskih Hrvatih razpravljali na podlagi nazorne razstave, ki jo je pripravila gradiščanska kulturna skupina „KUGA“, so o Slovincih videli Merkačev film „Slovinci v Celovcu“, o literaturi so zvedeli od Janija Oswalda, ki je bral v dveh jezikih, o preganjanju in boju proti nacizmu so slišali pričevanja odvetnika dr. Toneta Jelena, politiko pa jim je tolmačil poslanec Karel Smolle. Zadnji je nastopil na zaključni podijski diskusiji, pri kateri sta sodelovala še državna poslanka Horvath in vodja mlade ÖVP Gumpinger. Dvodnevno srečanje manjšin so zaključili z nastopom ansambla Drava, ki upravičeno vedno bolj slovi v avstrijski „sceni“.

„To dvodnevno srečanje,“ tako prireditelji, „naj bi bil šele začetek za vrsto podobnih prireditvev, ki bodo ves november po vsej Gornji Avstriji, za izvedbo pa bodo skrble organizacije, ki segajo od „Evangelisches Diakonenwerk“ preko zastopnikov Delavske zbornice do Slovenske prosvetne zveze. Ob vsem zadovoljstvu nad tako razsežnostjo in velikim zanimanjem lahko le ugotovimo, da smo na Koroškem daleč stran od tega, da bi lahko doživeli kaj podobnega. Isto velja za izjave politikov: oba zastopnika večinskih strank sta v Gutau potrjevala izvajanja Smolleja, socialistična poslanka pa si je celo izrecno želela televizijske oddaje o narod-

nih manjšinah za vso Avstrijo. „To bi samo širilo naš horizont,“ tako državna poslanka Horvathova.

Borovlje: nova delovna mesta na vidiku

Če je res in če drži, kar je bilo zadnje dni čuti, potem bojo v Borovljah v doglednem času na razpolago dodatna delovna mesta.

Po informacijah župana dr. Krainerja so pokazala tri podjetja resno pripravljenost, da odprejo v Borovljah nova podjetja in s tem tudi nova delovna mesta. Vsa tri podjetja — to so: podjetje Sintabad, ameriški koncern Croftan in znana firma za odvažanje smeti in odpadkov Edelhoff — kažejo zanimanje za prostore oz. hale v bivši KESTAG.

Sintabad bi izdelovala — po informacijah, ki so na razpolago županu — brezazbestne zavorne obloge in druge dele za avtomobile, Croftan je strokovnjak za izde-

(Dalje na strani 13)

vali podjetniki iz drugih zveznih dežel, pa to zaradi monopola, katerega ima koroška papirna industrija, ne morejo.

Dejstvo je, da je za kmete imela monopolizacija že vedno negativne posledice, kar se tiče cene. Nemogoče pa je, da v svobodnem tržnem gospodarstvu sploh lahko pride do monopolizacije ali pa do kartela, ki je pravno gledano prepovedan.

Seveda si želimo v smislu ohranitve delovnih mest, da bi se papirna industrija, bodisi tovarna Magdalen, Obir ali katerakoli druga, sanirala. Ne

moremo pa zagovarjati, da pri tem nastradajo domači kmetje.

Očitno gredo razmišljanja v to smer, da bodo kmetje zaradi nizkih cen primorani posekati več lesa. Seveda pa se tudi lahko zgodil, da se bodo koroški kmetje odločili za neke vrste „štrajk“, katerega bomo pod danimi pogoji seveda tudi podprli.

NAŠ TEDNIK: V zadnjem času je bilo precej demonstracij proti politiki vlade, na Dunaju je 38% volilcev ostalo doma, več kot polovica ÖVP-jevcev si lahko predstavlja, da bi Vranitzky bil predsednik njihove stranke. Kako sta vidva zadovoljna z vajino stranko?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Stranka bi se morala spet spomniti na socialistična načela in dejansko zastopati tiste ljudi, katerih zastopnik pravi, da je. Varčevalni paket v tej obliki seveda odklanjamo. Če je treba uravnati državni proračun, potem ne na račun šibkih. Denar se naj dobi od tistih, ki ga imajo, in ne od malih penzionistov in študentov. Razen tega bi bila potrebna tudi jasna obsodba škandalistov v stranki.

NAŠ TEDNIK: Je socialistična mladina še sploh atraktivna? Ali mladina ne gre raje k Zelenim ali pa — žal — k Halderju?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Tako enostavno to ni. Smo v programski diskusiji in rezultate skušamo prenesti na dnevno politiko. Mnogo mladih ima naše analize za pravilne. Če pa nismo tako atraktivni, potem to ni krivda naše politike, temveč je vzrok politika vlade in stranke.

NAŠ TEDNIK: Vaše zahteve so zelo podobne zahtevam Zelenih. Ali sta sploh še pri pravilni stranki?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Dunajske volitve so pokazale, da samo „biti zelen“ ne zadostuje. Imajo premalo vsebinskih perspektiv, interno so skregani, nimajo nobenih pravih strankinih struktur. Dokler ne bojo pokazali jasne politične linije, niso alternativa.

NAŠ TEDNIK: V dunajski občinski parlament niso prišli, ker je SPÖ pripomogla h kandidaturi VGO. Kljub temu so dosegli 55 okrajnih svetnikov. Saj to je nekaj?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Seveda je to nekaj. In mi ja tudi priznamo, da se spleča nekatere zelene iniciative podpirati, tako npr. pri študentskih stvarkah.

NAŠ TEDNIK: Kako pa ocenjujeta možnosti za dvojezično šolstvo na Koroškem?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Potem, ko se sliši, da omahujejo tudi nekateri Slovenci, seveda ni tako enostavno. Moramo ustvariti pritisk na široki ravni, morda

Beseda kmetu in kmetici

PIŠE HEIDI STINGLER

Razvoj tržne situacije na področju lesnega gospodarstva je v zadnjih letih zelo negativen. Najnižjo ceno pa je brušen les (Schleitholz) dosegel v zadnjih tednih in je nominiran s pribl. šil. 580,— in deloma še nižje.

Kakor je vsem znano, so odjemalci brušenega lesa, in si-

tovarn. Kot je na svoji zadnji tiskovni konferenci informiral predsednik kmetijske zbornice Deutschmann novinarje, tovarne celuloze importirajo 60—70% potrebnega lesa, le okrog 30—40% lesa pa pride od koroških kmetov. K temu še pride žalostno dejstvo, da papirna industrija plačuje za im-

Sanacija papirne industrije na račun kmetov?

cer predvsem papirna industrija, v hudi gospodarski krizi. Torej stojijo odgovorni za tovarne celuloze z odprtimi rokami pred zvezo in deželo in pričakujejo subvencije, da bi podjetja zopet postavili na zdrave noge. Z druge strani pa naj bi očitno bili zopet koroški kmetje tisti, ki bi z nizkimi cenami lesa sofinancirali rešitev teh

portirani les šil. 150,— do šil. 200,— več kakor za domači. Nerazumljiva je politika domačih podjetij, ki se očitno hočejo sanirati na račun koroških kmetov, katerih dohodek je že itak znatno pod tistim drugih poklicev.

Koroški kmetje pa stojijo pred temi dejstvi z zavezanimi rokami. Sicer bi les radi kupo-

Odgovor Karantanusa

Bralcem sem dolžan ob ugovoru dr. Tropperja o sveti Hemi in njenem rodu povedati sledeče (gospodu dr. Tropperju sem v privatnem pismu odgovoril): Podatke o slovenskem poreklu svete Heme sem povzel predvsem po knjigi Janca Veiderja Kneginja Ema naša

N A Š

Z dr. Alfredom Gusenbauerjem in Andrejem P. Pittlerjem se je pogovarjal Rudi Vouk.

G O S T

„Socialisti ven iz KHD-ja!“

Predsednik Socialistične mladine dr. Alfred Gusenbauer

bi bilo tudi pametno vključiti zvezni šolski sosvet.

NAŠ TEDNIK: Dunajska socialistična mladina je sprejela reso-

lucijo, v kateri se zavzema za obvezno dvojezično šolstvo. Sprejeli ste tudi resolucije za otroške vrtnice in za gimnazijo narodnosti na Gradiščanskem.

Dr. Alfred Gusenbauer je politolog. Štiri leta je bil sekretar, 1984 pa je postal predsednik avstrijske Socialistične mladine. Razen tega je podpredsednik avstrijskega Bundesjugendringa in IUSY, mednarodne organizacije socialistične mladine, in član zveznega odbora SPÖ.

Andrej P. Pittler je podpredsednik dunajske Socialistične mladine in predsednik ideološke komisije. Na njegovo pobudo je dunajska Socialistična mladina sprejela resolucijo, v kateri se zavzema za obvezno dvojezično šolstvo.

Je to linija vse Socialistične mladine?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Ja, to je linija vse Socialistične mladine, po vsej verjetnosti bomo to sklenili tudi na naslednjem občnem zboru. Tudi Mlada generacija je medtem za to.

NAŠ TEDNIK: Kaj pa koroška Socialistična mladina? Ni takšen sklep zanjo nevaren?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Mislim, da oni še nimajo takšnega sklepa. Seveda je zanje to bolj nevarno, ampak menim, da bojo tudi oni za to.

NAŠ TEDNIK: To vprašam vsakega: se vama zdi ta zahteva po obveznem dvojezičnem šolstvu v današnjem položaju sploh smiselna?

SOCIALISTIČNA MLADINA: To bi bila edina smiselna rešitev, ker je didaktično smiselna in bi bila neodvisna od dnevne politike. Seveda pa je sedaj vse odvisno od pritiska, ki ga Slovenci sami in druge organizacije ustvarjajo na koroško SPÖ.

NAŠ TEDNIK: Kaj pa pravi zvezna stranka?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Pred desetimi leti bi takšen predlog brez debate odklonila, na zveznem strankinem zboru oktobra pa so naš predlog posredovali odboru v natančnejši posvet. Bomo videli, kaj bo, ampak že samo to, da takšne zahteve niso takoj odklonili, je napredek.

NAŠ TEDNIK: 18. novembra se bojo zvezni in koroški predsedniki strank pogovarjali o dvojezičnem šolstvu. Kaj bo napravil Sinowatz?

SOCIALISTIČNA MLADINA: 18. novembra bo Sinowatz pustil govoriti Wagnerju.

NAŠ TEDNIK: Torej pridejo vaši predlogi prepozno.

SOCIALISTIČNA MLADINA: Problem se dejansko stavi tako. Vendar sem optimističen. Ne vem, če je res, ampak od nekaterih socialistov iz okolja ministrstva za pouk smo slišali, da bo prišlo do sprememb šole v šolskem letu 89/90. V tem času pa moramo vsem razložiti, da dvojezično šolstvo in koroški Slovenci niso samo koroška zadeva. Seveda bojo koroške stranke skušale rešiti ta problem še pred deželnozborskimi volitvami. To moramo pač preprečiti.

NAŠ TEDNIK: Mnogi socialisti so ob začetku svoje politične karriere, v Socialistični mladini, govorili ravno tako kakor vidva. Danes pa delajo protimanjšinsko politiko. Bosta vidva drugačna?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Marx je rekel, da življenje odloča o zavesti in ne zavest o življenju. Vendar upam, da nam bo uspelo splesti takšno levo mrežo, v kateri posamezni funkcionarji ne bojo mogli enostavno odskočiti.

NAŠ TEDNIK: Sliši se, da bi Haider rad postal koroški deželni glavar. Kakšen nasvet bi dala Wagnerju, da to prepreči?

SOCIALISTIČNA MLADINA: Naj dela samostojno politiko in se ne usmerja po Haiderju, ker njega ne bo mogel prehiteti. In politiki, kakor Gallob, naj končno pozabijo iluzijo, da bi oni lahko vplivali na KHD. V resnici so namreč sami pod vplivom Heimatdiensta. Zato tudi naša zahteva, da socialisti nimajo ničesar iskati pri KHD-ju.

NAŠ TEDNIK: Alfred Gusenbauer, Andrej Pittler, hvala za pogovor.

prva svetnica in pa po Grudnovi Zgodovini slovenskega naroda.

Citiram Grudna: „Grofica Hema je bila slovenskega plemiškega rodu (podčrtal že dr. Gruden!). Njen ded all praded je bil Svetopolk, kateremu je cesar Arnulf I. leta 898 podelil okrožje Breže (Friesach) ali Krško grofijo z glavnim gradom Seliče

(podčrtal dr. G.) (Zeltschach) blizu Brež. S tem je postavil temelj imenitni rodbini grofov Seliških ali Breških, ki je izven Koroške imela obsežna posestva v dolini Aniče in okoli Pilištajna na Štajerskem. Rojstvo grofice Heme stavijo poznejša poročila navažno v leto 983. Njena roditelja sta bila baje grof Engelbert iz Pilištajna in gro-

fica Tuta. ... Tudi ta (Viljem, mož grofice Heme! T.S.) je bil potomec domačega rodu. Njegov ded je bil Volkun ali Valjhun (Waltun)...“ (Zgodovina, 109).

Tudi Veider je pisal po obsežni literaturi. Če ima dr. Tropper druge, novejšje vire, ki izključujejo slovenstvo v njenem rodu, se človek mora ukloniti znanosti. Grudna in Kosa (Veider ga citira) ven-

darle smatram za zelo resna zgodovinarja.

Ne mislim, da bi bila grofica Hema Slovenka, tega pojma še takrat sploh ni bilo, gotovo je bil njen kulturni svet nemški, je pa najbrž res, da je znala govoriti s podložniki v slovenskem jeziku — pa že to je prijetna zavest, ko že sami zanemarjemo materinščino.

Tone Sušnik

Borovlje: Formalna napaka FBI krepil le SP in VP

Minula borovljska občinska seja je potekala presenetljivo: FBI (Borovljska občanska iniciativa) je dokončno zamudila priložnost, da bi se vrnila v mestni svet.

Pri zadnjih občinskih volitvah marca 1985 je senzacionalno dosegla 6 mandatov in s tem tudi dva mestna svetnika. Bila sta to Socher in Wutte in po nekajmesečni medigrri sta odstopila, frakcija v celoti pa se je odpovedala sedežem v mestnem svetu. Zatorej je borovljski občinski svet moral na novo razdeliti kompetence v mestnem svetu, ne pa sedežev, od katerih sta dva ostala prazna.

Letos poleti sta SP in VP hoteli oba prazna sedeža zasesti, a se je izkazalo, da še vselej pristajata FBI. Ta ju je sedaj hotela ponovno zasesti. Zgodilo se naj bi to v torek, 10. novembra. A iz pravnoformalne napake, ki jo je FBI sama zgrešila, se je pripetilo to, česar nihče ni mislil, kaj šele pričakoval: FBI je dokončno zgrešila mestni svet. Po pravilih SOR (Splošnega občinskega sveta) mora predlog za imenovanje kandida-

ljah. To odredbo je izzval „zeleni bus“ na Strugi, v katerem se je nahajal bordel, ki je obratoval brez obratovalnega dovoljenja in ga po mnenju župana po določitih sprejete odredbe tudi ne more dobiti.

Na seji so odborniki sklenili tudi znižanje najemniških tarif za dvorane v mestni hiši. Odslej bo velika dvorana stala 2000 šillingov namesto dosedanjih 3962 + davki, mala pa 600 namesto dosedanjih 1180 + davki. S tem na občini upajo, da bojo privabili več društev in organizacij kot prireditelje v mestno hišo. Od 21. novembra naprej pa bo vsaj pri plesih in drugih prireditvah zagotovljena gastronska oskrba.

Iz poročila župana pa so navzoči tudi zvedeli, da se je 3. oktobra delegacija borovljske občine udeležila v Zrečah praznovanj povišanja v mesto in da je ob tej pri-

Odbornik Vollne skupnosti Melchior Verdel (3. z leve)

tov podpisati vsaj polovica predlagajoče frakcije — v tem primeru bi vsaj trije efbeljevci morali pod predlogom, naj Socher in Wutte spet postaneta mestna svetnika, napraviti svoj avtogram. A podpisal se je samo Socher.

S tem sta SP in VP imeli možnost, da z navadno večino postaneta njuna kandidata mestna svetnika. To sta Rasser (SP) in Urbas (VP). SP ima sedaj 5 sedežev, VP pa 2 sedeža v mestnem svetu. Ta presenetljiv izid volitev novih mestnih svetnikov je po mnenju poznavalcev borovljske politične scene najbolj izrazito potrdilo, da je FBI na najboljši poti razsula in razpada.

Na tej seji so občinski odborniki soglasno potrdili odredbo, s katero bo v prihodnje mogoče nastopati proti prostituciji v Borov-

ljah. To odredbo je izzval „zeleni bus“ na Strugi, v katerem se je nahajal bordel, ki je obratoval brez obratovalnega dovoljenja in ga po mnenju župana po določitih sprejete odredbe tudi ne more dobiti.

Franc Wakounig

Dobri in prijateljski odnosi med sosedji in sosedami so nekaj lepega. Kdo si jih ne želi? Isto velja seveda tudi za odnose med Koroško in Slovenijo. Pri teh odnosih pa se je zadnja leta — ali pa morda že prej, samo da je zadnja leta bolj opazno? — vrnila posebna požlahtnitev: namreč odnosi brez slovenske narodne skupnosti in mimo nje.

Naj opozorim samo na nekaj takih primerov in srečanj, vsa na bolj ali manj važni ravni med gremiji Slovenije in Koroške: odnosi med občinama Ravne in Pliberk, pobratenje med Kranjem in Želez-

(Dalje na 7. strani)

Pliberk: občina in pošta v prenovljenem posloplju

Skupno posloplje mestnega pliberškega občinskega urada in pošte je dobilo novo, praznično obleko. Zato je pošta v četrtek, 12. novembra, priredila večje slavlje, na katerem so predstavniki poštne direkcije, PSK in personalnega zastopstva ter domači župan Franc Mikusch izrazili svoje veliko veselje in zadovoljstvo nad tem dogodkom.

S pesmijo je olepšal odprtje prenovljene pošte „Postchor“. Na žalost je prepeval samo nemške pesmi, da čeprav leži občina Pliberk na dvojezičnem ozemlju. Vrhu tega je zapel prvo in četrto kitico pesmi „Dort wo Tirol...“ — torej tudi tisto kitico, ki govori o prelivanju krvi in sovraštvu. Bi ne

bilo bolj pametno, če bi „Postchor“ namesto te krvoločne kitice zapel poleg nemških pesmi tudi kako lepo domačo, slovensko?

Pa tudi župan Mikusch na žalost ni spregovoril nobene slovenske besede. Brez težav bi lahko opozoril na dejstvo, da se poslužujejo uslug domače pošte nemško in slovensko govoreči občani.

Kljub temu se skupno z domačimi uradniki in visokimi predstavniki pošte veselimo, da imamo sedaj v Pliberku še lepšo in še bolj sodobno urejeno pošto.

Poleg drugih gostov se je udeležil slavnostnega dogodka tudi mestni svetnik Fric Kumer.

„Obir“: na vrsti sta zdaj dežela in zveza

Predsednik podjetja Slovenija papir Miro Varšek je pretekli četrtek na zborovanju delavcev tovarne Obir potrdil, da je Slovenijapapir pripravljena investirati v novi projekt Obir 500 milij. šillingov. Ostalo vsoto naj bi prispevali dežela in zveza. Prevzem tovarne Magdalen pa ni možen, ker za 200.000 ton sulfidne celuloze v Sloveniji in Jugoslaviji ni odjemalcev.

„Novi projekt „Obir“ so odgovorni zelo skrbno in natančno načrtovali, s strani podjetja Slovenijapapir pa je ta projekt tudi finančno zagotovljen,“ je poudaril Varšek. Odjem celuloze (letno 100.000 t) je za desetletja zagotovljen, s tem pa je zagotovljen tudi uspešen gospodarski razvoj tovarne. Ves dobiček je doslej „Obir“ investiral v lastno tovarno in je s tem dokazal, da ima s tovarno dolgoročno resne načrte, je dejal Varšek.

Direktor tovarne Obir Feliks Wieser je izpostavil, da je tovarna Obir „zdravo podjetje“, ki že leta dela z dobičkom.

Doslej je Obir že sam investiral 40 milij. šillingov za ukrepe za čiščenje vode. Investicije za varstvo okolja pa so trenutno največji problem, „zato pričakuje tovarna Obir, da bosta zveza in dežela čim prej ukrepali in podprli projekt,“ je dejal Wieser.

Ker je v zadnjem času bilo slišati dosti špekulacij o združenju tovarn Obir in Magdalen, je Miro Varšek dejal, da ta projekt iz gospodarskih razlogov ni izvedljiv, ker je v Jugoslaviji možno najti odjemalce le za pribl. 120.000 t letno; tako bi bilo možno od Magdalena prevzeti letno le 20.000 ton sulfidne celuloze.

Župan občine Železna Kapla dr. Dieter Haller in občine Žitara vas Michael Posod sta zagotovila delavcem vso svojo podporo in sta naslovila na vlado zahtevo, da naj s potrebnimi vsotami podpre tovarno, ki je življenjska žila doline Bele. Delavci tovarne Obir pa so na pristojne naslovili posebno pismo, v katerem zahtevajo podporo novemu projektu.

Za tiskovni sklad so darovali:

Ljudmila Ožgan, Stari grad 50,—; Marija Mikl, Ločilo 30,—; Terezija Kovačič, Lipa 20,—; Valentin Kargl, Bače 70,—; Marija Brandstätter, Zg. Dobje 20,—; N. N., Sp. Dobje 20,—; Gustav Novak, Malence, 20,—; Doroteja Hammerschall, Ledince 50,—; Martin Rössmann, Ledince 50,—; Simon Rössmann, Pečnica 50,—; Janez Mikl, Pečnica 20,—; Franc Wutte, Mohličje 20,—; Miha Povoden, Mohličje 20,—; Barbara Hirm, Apače 30,—; Štefka Miheuz, Žitara vas 20,—; N. N. Žitara vas 20,—; Anton Okorn, Vinogradi, 70,—; Angela Županc, Žitara vas 20,—; Rudolf Urban, Goriče 70,—; Peter Gregorn, Dule 40,—; Marija Stern, Rikarja vas 50,—; N. N., Tuče 20,—; Elizabeta Lampichler, Radiše 20,—;

Dan starih v Št. Jakobu

Kakor vsako leto, je bil tudi tokrat dan starih v farni dvorani v Št. Jakobu. V nedeljo, dne 8. novembra 1987, se je zbralo staro in mlado, da skupaj obhaja dan starih. Sv. mašo je obhajal naš provizor Pepej Marketz ob asistenci gospoda Matevža Nageleta. Med mašo je pel naš cerkveni pevski zbor. Po sv. maši se je odvijal zelo pester kulturni spored. Nastopili so malički iz otroškega vrtca šolskih sester v Št. Petru pod vodstvom sestre Marte in gdč. Olge Srienc s petjem, plesom in z igro „Jan-ko in Metka“. Želi so veliko uspeha. Nato je nastopila šolska skupina s pesmimi pod vodstvom gospe Lenije Sticker. Tudi igrice, ki opisuje življenje v kurjem hlevu, katero je naštudiral gospod Tonči Sticker, je žela burni aplavz. V nadaljnjem sporedu so še nastopili pevci cerkvenega pevskega zbora iz Št. Jakoba ter mešani zbor iz Podrožce. Povezovalne besede med nastopi je zelo posrečeno izvedla Gabi Amruš, ki je med drugim skrbela za vso organizacijo. Tudi član farnega sveta gospa Ana Kenda je v nemščini posrečeno predvajala pesmico, ki opisuje današnji Št. Jakob. Zahvala velja predvsem mladini, ki je poskrbela za okras miz in postrežbo vseh navzočih.

Nadalje velja zahvala vsem tistim dobrotnikom, ki so poskrbeli za pecivo. Med odmori pa je igral na harmoniko in citre gospod Franci Mejovšek, kateremu velja tudi naša prisrčna zahvala.

Komaj leto dni je minulo, odkar smo položili k zadnjemu počitku gospo Terezijo Hallegger iz Srej. Njena smrt je težko prizadela sina Primija, ki je smrt matere zelo težko oz. je sploh ni prebolel. V nedeljo, dne 8. novembra 1987, je umrl vse prezgodaj — šele v 65. letu starosti. Primija je vsak poznal — bil je čevljarski mojster in je vse do svoje smrti še delal v tem poklicu.

11. novembra 1987 je Primija spremljala ogromna množica ljudi na njegovi zadnji poti. Mašo zadušnico je imel naš provizor gospod Pepej Marketz. Med mašo zadušnico je prepeval pečniški cerkveni zbor, ki se je tudi na grobu od Primija poslovil s pesmijo „Oče se poslavlja“. Pred mrliško vežico in na grobu so se od njega poslovili tudi njegovi pevski tovariši.

Dragi Primej, odpočij se od tegob zemeljskega življenja v domači zemlji.

Težko prizadeti ženi, sinu, bratom in sestri pa velja naše iskreno sožalje.

Club tre popoli: koroška in evropska miselnost

Club tre popoli — društvo za pospeševanje sodelovanja v prostoru Alpe Jadran — je pretekli torek priredilo v celovški kavarni Musil okroglo mizo o vprašanju Srednje Evrope. V ospredju diskusije, pri kateri so v prvi vrsti sodelovali dr. Pavle Apovnik za KEL, predsednik koroškega deželnega zbora Josef Schantl (SPÖ) in Hilda Harrich (ZAL), je bilo vprašanje: Kaj lahko prispeva Koroška k uredničenju večje in resnejše evropske miselnosti.

Da zabeležimo kar v začetku poročila: večina navzočih se je pridružila dr. Apovniku, ko je ta opozoril na dejstvo, da bi se lahko ravno Koroška kot domovina dveh narodov odprla evropskemu svetu — ker doživlja sama narodno in kulturno raznolikost. Vendar se v praksi pokaže: lažje je govoriti o visokih načelih medsebojnega sodelovanja in spoznavanja, če gre za tuje dežele; če gre za uredničenje teh načel doma, pa se ta načela pozabijo. Glej Velikovec, šolsko diskusijo, ali najnovejši primer, ko so v Pilberku pohodili predlog za upoštevanje dvojezičnosti...

Pa tudi predsednik Schantl je na torkovi prireditvi Club tre popoli dokazal, da se pogostokrat raje naslanja na predsodke, kakor da bi se upal konkretno opredeliti za pozitivno narodnostno politiko na Koroškem. Tako npr. ni niti z najkrajšo besedo zavzel stališča k

zadnjim aktualnim dogodkom v zvezi s koroškimi Slovenci. Raje je npr. iskal razumevanje za slabo razvito ter enostransko gospodarsko sodelovanje med Koroško in Slovenijo — s tem, da je trdil, „iz Avstrije je priti lažje v Slovenijo kakor narobe“. Očitno je „pozabil“, da če kupci iz Slovenije ne bi prišli v koroške kraje kot so to Pilberk, Borovlje, Celovec, ... bi lahko mnogo trgovcev zaprlo svoje trgovine.

Kljub temu — diskusija, katere se je mdr. udeležil tudi dr. M. Grlic, je bila zanimiva, važna in potrebna. Zato že danes priporočamo, da se udeležite naslednje prireditve Club tre popoli v torek, 1. decembra, ob 19.30 v kavarni Musil. Predaval bo generalni direktor slovenskega podjetja „Unior“ o temi: „Gospodarske možnosti, ki jih ima prostor Alpe-Jadran“.

Borovlje: občinska seja

(Nadaljevanje s 6. strani)

no Kaplo in stiki med Tržičem in Borovljami.

Sedaj pa so se pridružili še stiki med mestnima občinama Borovlje in Žreče pri Slovenskih Konjicah. Ko je 3. oktobra bila borovljska občinska delegacija v Žrečah, ki so praznovale svojo pome-stitev (postale so mesto), je borovljski slovenski živelj bil odri-njen, niti enega zastopnika ni bilo zraven.

Polagoma se ne moreš znebiti občutka, da prav odrivanje in ne-upoštevanje slovenskega življa „odlikuje“ te meddeželjske odno-se. Pač po geslu: čim dalj so koroški Slovenci proč, tem ljubši so nam...

Vendar, kaj bi jamrali, jadikovali, tarnali in se solzili. Tudi nam koroškim Slovencem se bojo vrema zjasnila in tedaj bojo ti u-radni odnosi pač odnošajska posebnost, neke vrste anekdota.

-mlinski-

Več ponosa in samozavesti nam je treba

Pilberški občinski sklep za nem-štvo v otroškem vrtcu je z vso silo in na novo sprožil vprašanje: kaj imamo od dežele in od države še pričakovati? Očitno NIČ dobrega, ampak stalni raznarodovalni pri-tisk in nenehno demontažo naših pravic.

V šolstvu nas hočejo totalno sezuti, verbalno pa nam itak lah-ko spet nemoteno segajo po ob-stoju: „Koroška bo tedaj svobod-na dežela, ko bo nemška dežela“, in državna podpora narodnim skupnostim je prav, sramotna.

Kaj pa mi? Občutek imam, da smo že čisto malodušni; da samo zato, da ja ne bo „prepara“ v koroški hiši, vselej in povsod popusti-mo in smo pripravljeni sprejeti in sprejemati „kompromise“.

Pri tem pa pozabljamo, da se v bistvu le odpuvedujemo svojim pravicam in tako barantamo tudi s svojim ponosom in ugledom. Potem pa se čudimo, da smo brez ugleda, da smo postali drobiž.

Dve osrednji organizaciji imamo. Obe sta poklicani, da odloč-no branita in množita naše pravi-ce. Tega se naj tudi zavedata!

-wafra-

Kaj mi Cerkev že pomeni?

Premislimo:

Tam, kjer Cerkev živi, živi tudi božje sporočilo. Kjer to sporočilo živi, nista svet in človek prepuščena samemu sebi. Cerkev je lafko domovina, za katero je smiselno kaj storiti. Mnogo ljudi na Koroškem se strinja s tem odgovorom. In ta odgovor jim tudi nekaj pomeni. S prispevki pomagata Cerкви, da lahko izpolnjuje vse naloge, ki so ji naložene.

Cerkveni davek uporabljamo: za plače duhovnikom in laikom v dušnopastirski službi, za vzdrževanje več kot 1000 cerkva na Koroškem, za otroške vrtce, izobraževalne in mladinske domove, domove za starejše ljudi itd., za cerkveno socialno delo in za razne akcije.

Hvala

Informacija katoliške Cerkve na Koroškem.

Fran Levstik: neminljiv v slovenskem življenjskem občutju

Fran Levstik (28. september 1831, Spodnje Retje pri Velikih Laščah — 16. november 1887, Ljubljana), za Prešernom nedvomno največja slovenska kulturna osebnost 19. stoletja, je bil eden izjemnih vsestranskih talentov, ki bi jih v naši literarni zgodovini lahko prešteli na prste ene roke. Bil je lirski in epski pesnik, pripovednik in mladinski pisatelj, jezikoslovec in satirik, publicist in kritik, politični in društveni delavec. Že v nekaj letih se je s pesniško zbirko *Pesmi* (1854), s pripovedko Martin Krpan, prvo slovensko umetnino v prozi (1858), z literarnim programom o narodnem prebujanju in slovstveni vzgoji Slovencev, objavljenem v potopisnem eseju *Popotovanje iz Litije do Čateža* (1858) ter z Napakami slovenskega pisanja (1858), uvrstil med najvidnejše slovenske pisatelje in javne delavce.

Po svoji usmerjenosti je bil Levstik reformator slovenske književnosti in utemeljitelj naše novelistične proze in književne kritike. Z izostrenim občutkom za čistost in prožnost slovenskega jezika je ostro grajal vse tiste pisatelje, ki so pod vplivom ponemčevanja zanemarjali materinski jezik. Odločno se je uprl tudi poskusom, da bi slovenščino zamenjali s hrvaškimi ali ilirskimi jeziki. Vse življenje je bil dosleden in nepopustljiv zagovornik samobitnosti slovenskega naroda in njegovega jezika. Zato ostaja neminljivo navzoč v slovenskem življenjskem občutju.

Ob stoletnici Levstikove smrti objavljamo krajši odlomek iz *Popotovanja iz Litije do Čateža*, spostovalcem naše ljudske zakladnice pa predstavljamo manj znane Vremenskega preroka Pogodnika, mesečne napise, ki jih je Levstik spesnil v pregovorih, ljudskih modrostih o vremenu od prosinca (januarja) do grudna (decembra).

Popotovanje iz Litije do Čateža

Marsikdo večkrat zavpije med nami: za ljudstvo, za ljudstvo! Ali vprašam: koliko je pravzaprav pisanih knjig za slovensko ljudstvo? Le sami duhovni ugajajo dušnim potrebam v narodu, in vsi naši tiskarji, ako so imeli kaj dobička, gotovo se niso z drugimi knjigami tako opomogli kakor s pobožnimi. Koliko natisov je učakala samo Dušna paša! (molitvenik, ki ga je napisal in 1830 prvič natisnil škof in misijonar Friderik Baraga —

op. ured.). Ne sme se oponašati, da Slovenec brati ne zna in noče in, kadar kaj v roke prime, nikoli ne vpraša po drugačnih knjigah kakor po samih pobožnih — To ni tako!

Res je, da starci po kmetih večidel še črk ne poznajo; ali starci mrjó in mi tudi ne pišemo zanje, ampak za mladi zarod, ki se mora učiti. Trudimo se zanamcem v korist, da bi oni dovršili, česar prednjimcem ni bilo moči. Ako tudi mlajši ljudje posvetne knjige še zdaj gledajo po strani, to je samo zato, ker Slovenci menijo sploh, da so prazne vsake bukve, če niso duhovske; in kdo bi si upal biti tako predrzen, da bi se prvi pripognil in kamen pobral zavoljo te misli? Opomniti pa tudi moram, kako so kmetje moje domovine v slast prebirali Svetina (Ciglerjeva povest *Sreča v nesreči*, 1836; na te Levstikove besede je Cigler povest vnovič izdal 1858 — op. ured.).

Komaj so dobili knjižico v vas in brž se je vrstila od hiše do hiše; in še zdaj se včasih menijo pozimske večere, kako se je godilo dvojčkoma Janezu in Pavlu. Sme se reči, da je bila ta knjiga skoraj do dobrega postala narodna; škoda je le, da se ni tiskala drugič, ker je bilo gotovo hitro zmanjkalo prvega natisa, kajti dandanes je ni več dobiti naprodaj; še med ljudmi se redko nahaja.

Tudi Robinzonova povest je prostemu človeku jako pogodu; ali jezik, jezik bralca straši! (Slovenski jezikoslovec in prevajalec Oroslav Caf, 1814—1874 je prevedel 20. češki prevod nemške Campajeve predelave Defoejevega romana *Robinson Crusoe* in ga 1849 objavil pod naslovom *Robinson mlajši* — op. ured.). Kdor ni bil med ljudmi, ne verjame, koliko pisava pomaga bukvam, da se prikupijo ali odkupijo. Minulo jesen sem videl kmeta, ki je srdit vrgel knjigo pod klop, ker je zavoljo prekosmatoga nemčenja ni mogel umeti, akoravno je na čelu nosila lažnivo ime: Za prosto ljudstvo. Na Dolenjskem sem naletel na domačina, ki je imel celo Robidovo fiziko; skrbno me je izpraševal, česar ni mogel sam razumeti.

Iz tega, kar se je opomnilo do zdaj, vidimo jasno, da ljudstvo bi že bralo, ko bi le imelo kaj. In kakor bi rastlo nad nami število dobrih knjig, tako bi tudi rastlo med narodom veselje do njih.

Slovenski glasnik 1858

Vremenski prerok Pogodnik

Predgovor:

Preljubi stari in mladi ljudje! Meni je prerok Pogodnik ime, zato, ker vse, kar govorim, natanko vselej pogodim.

Prosinec:

Kadar je dva dni pred svečnico lepó,

ne bo ves prosinec nikdar več grdó.

Svečan:

Naj sonce sije na svete Polone zob, potem bo v mokrem poletju zadosti gob.

Sušec:

Kadar sredpostno sredo nazaj letijo žerjavi, tisto leto kobilice bodo skakale po travi.

Mali traven:

Pes, ki ta mesec grize travo, mora k tlom pripogniti glavo.

Veliki traven:

Ako Trijaci nad sabo marelo razpnó, ljudje v ljubljanski semenj po blatu gredó.

Rožnik:

Medarda naj sonce peče ali dež kropi, za njim je takó ali takó vreme štirideset dni.

Mali srpan:

Kadar v malem srpanu krt močno izriva zemljó, mora dostikrat kosec brusiti kosó.

Veliki srpan:

Če dež o svetem Roku ne gre, ostanejo v raztrganih čevlji suhe nogé.

Kimavec:

Koder so ta mesec orehi zreli, tamkaj so tudi spomladi cveteli.

Vinotok:

Sveti Lukež repni pukež, sveti Lukež v roke hukež, Kadar pa nima ta svetnik nič opravila, mraza ni in repa ni obrodila.

Listopad:

Kadar o sveti Lišpèti sneg se iti napravi, najbrže zapade, če se poprej ne ustavi.

Gruden:

Ako deli to leto majhne darove sveti Miklav, malo prinese, nastavlja mu čevlji ali rokav.

Kakor vreme na svetega Silvestra kane, tako potem do konca leta ostane.

O pomenu nekaterih besed — *Trijanci*: ljudsko ime za tri godove svetnikov, ki se jim ime končuje na -acij: za Pankracija, Servacija in Bonifacija, sredi maja; *Medard*: 8. junija; *pasji dnevi*: najbolj vroči dnevi poletja od 23. julija do 22. avgusta; *Rok*, 16. avgusta; *Lukež*: 18. oktobra; takrat pukajo repo, od tod njegovo ime *repni pukež*; *hukež*: tisti, ki si diha, piha, huka toplo sapo v roke, da si jih ogreje, ker se tedaj že začenja prvi jesenski mraz; *Lišpeta*: Elizabeta, 18. novembra; *Miklav*: Miklavž, 6. decembra.

Jubilejni gledališki praznik KKZ

(Nadaljevanje z 9. strani)

To pa bo tudi potrdila letošnja jubilejna predstava z Drabosnjakovo „Pastirsko igro“, ki jo bodo prav tako izvedli domači igralci in na katero že danes vse prav pri srčno vabim.

Presenetljive uspehe smo dosegli z naslednjimi tremi domačimi predstavami: z „Martinom Krpanom“ v režiji Vinka Zaletela leta 1967, s „Kajnom“ F. Bevka (režiser Peter Sticker) v letu 1972 in leta 1985 z uprizoritvijo Cankarjevega „Kurenta“ v režiji Francija Končana.

Mislím, da lahko ugotovimo, da smo v teh letih izbirali iz zelo širokega repertoarja od ljudske igre preko otroške in mladinske do sodobne slovenske dramatike.

NAŠ TEDNIK: *Skrb za razvoj domačega gledališča je gotovo bistveni del kulturnega dela KKZ. Kakšna je „politika“ KKZ na področju gledališča?*

N. TOLMAJER: Nedvomno nam je najbolj pri srcu sodelovanje s podeželjem. V tej zvezi bi lahko naštel vrsto zaslužnih gledaliških ustvarjalcev, ki so bistveno doprinesli k razvoju koroškega gledališča. Podpiramo tudi ideje mladih, ki skušajo s sodobnimi prijemi graditi živo gledališče. Tako smo že svojčas v tesnem sodelovanju z dijaškim domom „Heimlinger“ krepko pomagali dijaški gledališki skupini „Oder mladje“, ki je v prvi polovici 60-ih let s svojim ustvarjanjem gotovo pomenila prelomnico koroškega slovenskega gledališča. V letih 73/74 smo v sodelovanju s Koroško dijaško zvezo ustanovili mladinsko lutkovno skupino „Lutke mladje“ in tri leta navrh dramsko skupino „Oder mladje“. Od takrat naprej skušamo — s strokovno pomočjo Zveze kulturnih organizacij Slovenije — v okviru rednih seminarjev načrtno vzgajati gledališke igralce, režiserje, scenografe in druge gledališke delavce. Dosedanji rezultati vsekakor dokazujejo, da smo na pravi poti.

NAŠ TEDNIK: *Kaj bo treba v naslednjih letih predvsem pospeševati?*

N. TOLMAJER: V bodoče se bomo morali nujno posvetiti tudi video-filmu, in tako najti pristop do sodobnega dela z mediji. Nadalje bomo morali pospeševati lastne ali vsaj prirejene tekste domačih avtorjev.

● Radiše

SPD Radiše vabi na literarno branje prof. Janka Messnerja, ki bo v četrtek, 19. 11. 1987, ob 19.00 uri v kulturnem domu na Radišah. Prisrčno vabljeni.

● Celovec

Skupnost južnokoroških kmetov vabi svoje zaupnike in kandidate na sejo, ki bo v sredo, 18. 11. 1987, ob 19.00 uri v prostorih Kluba slovenskih občinskih odbornikov (Celovec, Viktringer Ring 26).

75 let SPD Bilka
v Bilčovsu

Naša pesem in beseda naj živita tudi v bodočih rodovih

„Naša dolžnost je, delati in skrbeti za to, da bo še živelo naše društvo ‚Bilka‘ in z njim tudi slovenska pesem in beseda pri nas na Gurah v Bilčovsu.“ S temi besedami je utemeljil predsednik SPD Bilka Tomi Gasser na jubilejnim koncertu ob 75-letnici društva, kulturno dejavnost prosvetnega društva v Bilčovsu. Jubilejna prireditev je bila zadnje soboto, 14. novembra, v avli ljudske šole, kjer se je kljub slabemu vremenu zbralo toliko prijateljev društva, da je bila dvorana napolnjena do zadnjega kotička.

Odlični koncert je odprl domači mešani pevski zbor pod vodstvom Jožka Boštjančiča, ki je med drugim zapel tudi pesem rajnega Janka Ogrisa, pd. Miklavža „Materina sreča“. Kot je dejal Pepej Gasser, ki je povezoval spored, je Janko Ogris daroval vse svoje življenje slovenski besedi in je skrbel, da se je v občini gojila slovenska pesem in beseda.

K visokemu jubileju je društvu čestital tudi domači župan Hanzi Ogris, ki je označil visoko obletnico kot upravičen in ponosen jubilej dolgoletnega plodnega delovanja na kulturnem in izobraževalnem področju slovenske skupnosti. „75 let društvenega obstoja pomeni 75 let neumornega, nese-

bičnega, v veliki meri skupnega delovanja v prid društva in njenih članov in preko njih za neprecenljivo uploditev kulturnega delovanja v naši dvojezični občini,“ tako župan Ogris, ki je obenem čestital društvu ob visokem jubileju in mu želel še mnogo idealizma, poguma in uspeha.

Predsednik Tomi Gasser je v kratkih besedah orisal zgodovino društva, z diapozitivi pa je to zgodovino popestril domačin Hanzi Reichmann. Za pester kulturni spored so poskrbeli še domači mladinski zbor, pod vodstvom J. Packa, moški pevski zbor, katerega vodi mag. Mirko Lausegger, pa je ob tej priložnosti dokazal, da ima vrsto odličnih solistov.

Moški zbor SPD „Bilka“ (vodi mag. M. Lausegger)

Povabilu pa so se odzvali tudi predstavniki in zbori sosednjih društev iz Kotmare vasi in z Radiš.

Zahvalo za sodelovanje je Tomi Gasser izrekel tudi pevcem bilčovškega zbora „Gemischter Chor Ludmannsdorf“.

Čestitke v imenu SPZ je bilčovškemu društvu izrekel tudi Tomi Ogris, ki je „Bilki“ zaželel vsaj še 75 let.

Jubilejnega koncerta se je udeležila tudi vrsta častnih gostov,

med njimi vrsta občinskih odbornikov, vrsta nekdanjih predsednikov SPD „Bilke“, domači župnik dekan Poldej Kassi, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc s soprogo, predsednik ZSO dipl. inž. Feliks Wieser, tajnik KKZ Nužej Tolmajer in predsednik SPZ Tomi Ogris.

Po koncertu pa so društveniki SPD „Bilka“ povabili vse nastopajoče in obiskovalce prireditve k Miklavžu na lepo pripravljeno bife.

H. St.

V svojih pozdravnih besedah je predsednik SPZ Tomi Ogris obrazložil geslo osrednje prireditve. Tako je Ogris dejal, da naš človek poje ob najrazličnejših prilikah. Ne le takrat, kadar je vesel, ampak tudi, če je bridko prizadet. Tako je naš človek iskal uteho v pesmi tudi v časih, ko bi bolj razumljivo bilo sovraštvo do ljudi, ki so menili, da je njihov jezik nekaj boljšega. „Svet naše kulture krasi in dragoti našo skupno domovino. Napisi, uradni jezik, vzgoja, kultura, gospodarstvo ali politika znajo biti dobre korenine zdravega narodnega življenja, šele klima pa pripomore do razcveta te kulturne dejavnosti,“ tako Tomaž Ogris, ki je nadalje še menil, da to klimo ustvarja večinski narod.

Ob tej priložnosti sta predsednik ZSO Feliks Wieser in Tomi Ogris izrekli čestitke neutrudljivemu kulturnemu delavcu Šimanu Wrulichu k 80-letnemu življenjskemu jubileju. Stavljenec se je kulturno udeleževal že pred 2. svetovno vojno, po vojni pa je bil zborovodja prosvetnega in cerkvenega zbora, poleg tega še režiser za domače igre, skozi 33 let pa predsednik prosvetnega društva na Radišah. Najboljše čestitke so veljale tudi njegovi ženi Faniji, ki je pred kratkim slavila svoj 80. življenjski jubilej.

Postali smo tujci

Minulo nedeljo je slovenska prosvetna zveza vabila na svoj osrednji koncert pod geslom „Postali smo tujci“ v Mladinski dom v Celovcu. Obširen spored so oblikovali štirje zbori, dva okteta ter dva ansambla. Za povezavo koncerta budniških in domoljubnih pesmi pa sta poskrbela Sonja Ban in Tonči Schlapper, ki sta brala tekste Maje Haderlapove, M. Kmecla, M. Hartmanove, J. Oswaldala, M. Sorga in G. Januša.

Zbor Slovenske gimnazije v Celovcu

Nemčija: diskusija ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

v Hessnu Ruth Wagner.

Predsednik Schantl se je šel koroškega politika in je govoril, kakor bi nastopal v kakšni koroški zakonitniški vasi. Na argumente Smolleja in Vospersnika ni reagiral, temveč je prezental sumljive številke, ki naj bi dokumentirale majhnost slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Smolle in Vospersnik pa sta na simpatičen način tolmačila trenutno situacijo, pri čemer ju je popolnoma potrdil univ. prof. Auenheimer z marburške univerze in hkrati član avstrijske rektorske konference za šolskovprašanje na Koroškem. Zanimivo diskusijo je vodil univ. prof. H. B. Harder, direktor slavističnega inštituta.

V nedeljo pa so brali v Cafe Vetter v centru mesta Janko Ferk, Maja Haderlap, Gustav Januš in Florjan Lipuš.

Koroško slovenske literarne dneve v Marburgu vsekakor lahko pozitivno ocenimo, saj sta se že zdaj izcimila dva vidna uspeha: izdaja dvojezične antologije v založbi Hitzeroth in gostujoča profesura o slovenski literaturi, ki jo bo imel verjetno koroški slovenski slavist, mogoče že v prihodnjem semestru.

PRIREDITVE

● Št. Peter pri
Št. Jakobu v R.

„Pojte orgle radostno, pojte v čast Gospodovo“
BLAGOSLOVITEV NOVIH ORGEL, združena z ROŽANSKO CECILIJANKO
Čas: nedelja, 22. novembra 1987, ob 18.30

Kraj: kapela šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu
Prireditelj: Zavod šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu in Krščanska kulturna zveza
Sodelujejo cerkveni zbori iz Roža in zbor učenk strokovne šole. Orgle bo blagoslovil mons. Mihael Krištof, škofijski kancler, predstavil pa jih bo prof. Jože Ropitz.

Za ljubitelje cerkvene glasbe bodo v kapeli koncerti tudi še **25. novembra, 2. decembra in 9. decembra**, vedno ob 19.30.

● Kazaze

KONCERT
Čas: nedelja, 22. novembra 1987, po maši
Kraj: gostilna ILGO v Kazazah
Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrili vasi
Nastopajo: MePZ „Srce“, otroški zbor „Srce“, družina Wastl.

● Žvabek

KOROŠKI VEČER
Čas: sobota, 21. novembra 1987, ob 20. uri
Kraj: gostilna Hafner v Gornji vasi pri Žvabeku
Prireditelj: katoliško prosvetno društvo „Drava“ in oktet „Suha“
Nastopajo: Sängerrunde Preitenegg, oktet „Suha“, kvartet „4J“, otroški zbor Žvabek, pevsko instrumentalna skupina Žvabek, domači pesniki

● Šmihel

„OBUP IN SMRT, HUMOR IN UP KOROŠKIH SLOVENCEV V NJIHOVI SODOBNI LITERATURI“ — Literarno branje koroških avtorjev
Čas: sredo, 25. novembra 1987, ob 19.30
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Prireditelja: katoliško prosvetno društvo Šmihel in Društvo slovenskih pisateljev

● Celovec

JUGOSLAVIJA POZDRAVLJA AVSTRIJO ob dnevu republike nastopa mladinsko kulturno umetniško društvo IVO LOLA RIBAR iz Sarajeva s plesi in pesmimi narodov Jugoslavije
Čas: sredo, 25. novembra 1987, ob 19. uri
Kraj: dvorana zveze sindikatov — ÖGB Haus v Celovcu
Prireditelj: Jugoslovanski generalni konzulat v Celovcu, Avstrijsko-jugoslovansko društvo, Slovenska prosvetna zveza, Krščanska kulturna zveza

● Celovec

„THE CABARET HOUR“
Rhodessa Jones in Idris Ackamoor (San Francisco)
parodija ameriških tv-talk-show
Čas: sredo, 18. novembra 1987, ob 20.30
Kraj: glavno poslopje celovške univerze
Prireditelj: pro UNIKUM

● Šmihel

ANDROKLES IN LEV — veseloigra (Aurand Harris)
Čas: nedelja, 29. novembra 1987, ob 11. uri (po sv. maši)
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Gostuje: igralska skupina katoliškega prosvetnega društva „Planina“ iz Sel
Prireditelj: katoliško prosvetno društvo „Šmihel“

● Celovec

NOVA DUHOVNA GLASBA med drugim: Simpozij o novi glasbi v Cerkvi
Čas: od 20. do 22. novembra 1987
Kraj: celovška stolnica in druge
Prireditelj: Generalni sekretariat za jubilej Heme
Krstne predstave novih duhovnih skladb; koncert celovškega „Hortus Musicus“

● Waidmannsdorf

PRAZNIK SOLIDARNOSTI za brezposelne
Čas: sobota, 21. novembra 1987
ob 16.00 podijska diskusija o temi „Brezposelni tudi hočejo živeti“
ob 19.30 koncert pop skupine „BRUJI“
Kraj: Volkshelm Waidmannsdorf

Prireditelj: Katholische Arbeiterjugend Kärnten

● Borovlje

KONCERT
Prof. Igor Dekleva — klavir
Prof. Michael Grube — violina
Čas: petek, 20. novembra 1987, ob 19.30
Kraj: društvena soba pri Bundru
Prireditelj: slovensko prosvetno društvo „Borovlje“ v Borovljah, Krščanska kulturna zveza v Celovcu, Dom prosvete v Tijnah

● Celovec

PRAVNOPOLITIČNI SEMINAR
Čas: sobota, 21., in nedelja, 22. novembra 1987
Kraj: Mladinski dom Mikschallee 4, v Celovcu
Prireditelj: Nadstrankarski komite za obrambo dvojezične šole na Koroškem
Iz sporeda: sobota: Juristični aspekti manjšinske politike in njih uporaba v političnem vsakdanjku (dr. Georg Zanger/Dunaj); 7. člen — načela manjšinske zaščite v Avstriji, o Zakonu o narodnih skupinah; analiza dosedanjih ustavnih pritožb koroških Slovencev; komunalna politika in manjšinsko pravo
nedelja dopoldne: aktualna diskusija iz zgodovinskopoličnega in ustanovnopravnega vidika

● Tinje

v soboto, 21. novembra, ob 19.30
Duokonzert: prof. Michael Grube na violini, prof. Igor Dekleva na klavirju, nem.

Posebno ugodne avtogume dobite pri

KRIVOGRADU

v Šmihelu 60, ☎ 0 42 35/25 37

Avtogume

145—13 šil. 560,—
155—13 šil. 610,—
165—13 šil. 688,—
185—14 šil. 890,—
175/70-13 šil. 730,—
185/70-13 šil. 840,—
185/70-14 šil. 850,—

Traktorske gume

11—28 namesto 5.090,—
samo **3.300,—**
14—34 namesto 11.990,—
samo **7200,—**

Montaža brezplačna!

S tem kuponom podprete tudi SAK s

5%

Ime:

v soboto, 21. novembra, od 9. do 17. ure
Tečaj za spretno roke: Božični biljeti z zimskimi motivi, nem.
Vodi: Mathilde Sabitzer, Celovec

od sobote, 21. novembra, od 9. do 17. ure do nedelje, 22. novembra, od 9. do 17. ure
Slikanje na steklo za začetnike in napredujoče
Vodi: Anica Vrečar, Linz

v soboto, 21. novembra, ob 19.00
Razstava del Draga Druškoviča

od torika, 24. novembra, od 15. ure do četrta, 26. novembra, do 17. ure
Tečaj za dekane, župnike, kaplane, diakone in pastoralne delavce
Partnersko sodelovanje v dušnem pastirstvu
Vodi: prof. dr. Otfrfried Selg

od torika, 24. novembra, od 18. ure do petka, 27. novembra, do 13. ure
Duhovne vaje za gospodinje v župniščih in druge pomočnice
V službi Boga in človeka — po zgledu božje Matere
Voditelj: Jože Pozdrec SDB, Maribor

od torika, 24. novembra, od 18. ure do nedelje, 29. novembra, do 13. ure
Izobraževalni teden za dekleta in mlajše žene od 18. leta naprej

RADIO CELOVEC

Slovenske oddaje

Torek, 17. 11. 1987

Halo, prijatelji!

Sreda, 18. 11. 1987

Narodno-zabavna glasba.

Četrtek, 19. 11. 1987

Rož — Podjuna — Zila.

Petek, 20. 11. 1987

Koroški liki (R. Vospernik) — Jezikovni pogovori (J. Messner).

Sobota, 21. 11. 1987

Duhovni nagovor (dekan Poldej Kassl); Voščila (M. Hartman).

Nedelja, 22. 11. 1987

Želeli ste, poslušajte! Glasba po želji.

Ponedeljek, 23. 11. 1987

Nogomet: po jesenskem delu prvenstva — diskusija v živo.

Odprtje poti miru po nekdanji fronti

Tam, kjer so v prvi svetovni moriji bili krvave boje in je padlo domala nešteto vojakov, bo potekala mirovna pot/sentiero della pace/Friedensweg. Na boje spominjajo še dobro ohranjeni okopi, zasilna zaklonišča in dolgi rovi, vsekani v živo skalo, pa tudi marsikater jeklen in železen ostanek spominja na te žalostne dogodke. Frontna linija med avstrijsko in italijansko stranjo je potekala tudi po grebenih najvišjih vrhov.

V soboto, 7. 11. 1987, je bil na gori Zugna (1864 m) nad mestom Rovereto v provinci Trento odprt 300 km dolgi del mirovne poti od Stilfser Jocha/Passo dello Selvio, gorskih skupin Presannella in Adamello, mimo jezera Garda preko vrha gore Zugna, planot Lavarone in Folgaria do Marmolate. Leta 1989 bo ta del dokončan. Skupno pa bo mirovna pot dolga 3000 km in bo segala do Sardinije.

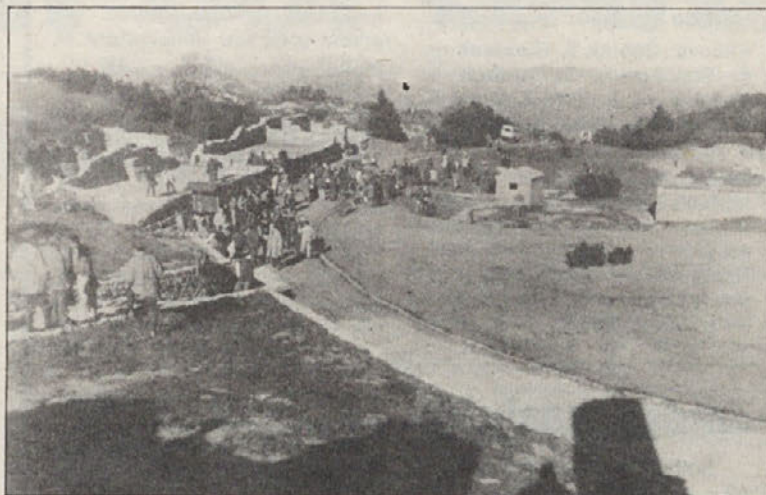
Na gori Zugna je bila avstrijska vojaška postaja in restavrirali so

jo v okviru programa zaposlitve za brezposelne.

Na svečanosti v soboto so govorniki, med njimi župan Rovereta Agnelli, poudaril pomen in smisel te mirovne poti po sledovih nekdanje fronte.

Odprtje mirovne poti je bila skupna akcija delovnih skupnosti Alp in Alpe-Jadran.

V okviru odpiranja mirovne poti je bila tudi razstava fotografij, ki spominjajo na boje in na potek fronte, na vojaškem pokopališču v

Na preostankih bivše avstrijske vojaške postaje na gori Zugna je bila svečanost odpiranja mirovne poti od Karnijskih Alp do Sardinije (3000 km).

Roveretu pa je bil možen ogled legendarnega roveretskega zvona, ki je vlit iz kanonov vseh držav, ki

so bile vpletene v prvo svetovno vojno.

Franc Wakounig

Etimološki slovar slovanskih jezikov

Založba Nauka v Moskvi je izdala 13. zvezek etimološkega slovarja slovanskih jezikov, ki izhaja pri inštitutu za ruski jezik Akademije znanosti ZSSR. Gre za obsežno delo, katerega ureja dopisni član te akademije, O. N. Trubačev. Omenjeni slovar upošteva tokrat tudi oba zvezka slovenskega etimološkega slovarja (1976, 1982), katera ja pripravil ljubljanski jezikoslovec F. Bezlaj. Žal je ostalo doslej le pri teh zvezkih; od napovedanih še dveh, ki bi morala iziti, ni nobenega sledu.

Kar zadeva slovenske besede v omenjenemu etnološkem slovarju iz Moskve, nas zanima lahko razlaga besede „kosez“ (10. zvezek), ki jo slovar pojasnjuje kot „svoobodne zemledelcy, zemlevladelcy, družiniki“. Slednje je v nasprotju s prvimi, ker pomeni knezovo spremstvo, tako imenovano „družino“, kakor je bila v navadi pri knezih v Kijevu. V karantanski oz. slovenski zgodovini o kaki taki „družini“ ni sledu. Poleg tega pa kosezov-kmetov ni mogoče uvrstiti v knezovo spremstvo, ki je pripadalo plemiškemu sloju.

Slovenski etimološki slovar ni v tem pogledu prav nič bolj jase. Trdi, da se nahaja v Alpah 22 krajev z imeni, ki so izvedena od besede kosez oz. njene nemške vzporednice Edling. Da najdemo razen tega toponime s kosez v 15. stol. le še v Liki... Hrvaška zgodovinarica Nada Klaić pa je pred kratkim pojasnila, da gre pri zapisih imen Kaseg v Liki le za obliko zapisov imena Kašič. Vsaj dva Edlinga pa se nahajata tudi na Ba-

varskem. Razlaga J. Stanovnika (Sodobnost 1964/12), ki utemeljuje slovenski izvor te besede, je tu preprosto izpuščena.

Dokaj čudno je izvajanje besede „korva“ (krava) v istem slovarju. Prvotno naj bi to bila le rogata žival, od tega starogerm. „horut“ in kelt. „karvos“ (jelen). Iz tega tudi Karavanke, ki naj bi pomenile jelena. Dokaz, da je to tako, naj bi bil tudi greben Košuta v tem pogorju, tako da dobi jelen svoj par. Izvajanje je očitno dokaj prenapeto.

Urednik omenjenega slovarja O. N. Trubačev je pred kakim letom (28. 3. 1987) objavil v moskovski Pravdi dolg članek, v katerem je pobijal izvajanja prof. Isačenka, ki je v slavistiki dajal v raziskavah prednost malim jezikom, ker so izvirnejši. Rajni prof. Isačenko je vsaj na zahodu predstavljal v slavistični stroki pomembno ime in je bil zadnji čas pred svojo smrtjo nameščen tudi na univerzi v Celovcu. Po rodu je bil Ukrajinec.

Revija „2000“

Izhajati je začela v Ljubljani že ob koncu 60-ih let kot krščansko usmerjeno glasilo nekega izobraženskega kroga. Takrat se je zdelo, da ne bo dolgo obstajala, bodisi zato, ker razmere krščanskim glasilom niso bile ravno naklonjene.

Včasih za njihovo izhajanje ali večjo naklado niti ni bilo „dovolj papirja“. Toda glasilo je kljub temu izhajalo in iskalo svojo pot v slovenskem kulturnem prostoru. Sedaj jo izdaja Društvo izdajateljev časnika 2000, Križevniška 16. Ljubljana. Imenuje pa se „časnik za mišljenje, umetnost, kulturna in religiozna vprašanja“.

Doslej se je revija posvečala bolj vprašanjem iz modroslovja, bogoslovja, književnim sestavkom, prinašala pesmi in krajše pripovedi; kar zadeva razmišljanje, pa je le redko našla pot iz nekega pokoncilstva, če presojamo s krščanskega vidika. Najnovejša, dvojna, številka pa tokrat krepko izstopa iz prejšnjega idejnega okvira, saj se posveča v prvi vrsti vprašanjem slovenstva, idejnim, ideološkim. Kolikor pa je le mogoče, skuša zajeti celoten slovenski prostor, ima torej pred seboj celoto slovenskega naroda, od zamejske Primorske in Koroške, do matične domovine, s starimi deželami Kranjsko, Štajersko, ki jim prištejemo še slovenski del Panonije in Istre, tako da je zgodovinski slovenski prostor zaokrožen.

Karel Smolle: šolski ravnatelj...

(Nadaljevanje s 3. strani)

zaradi njegovega pogumnega ravnanja v zadevi predvidene oddaje v velikovški „Neue Burg“. Znano je, da je velikovški mestni svet bil pripravljen dati „Neue Burg“ na razpolago samo pod pogojem, da ORF ne pusti iz te dvorane oddajati slovenskega sporeda. ORF ni klonil in je raje položil predvideno oddajo v drugo koroško občino.

V zvezi s koroškim volilnim redom pa je predsednik KEL ponovno apeliral na koroške stranke, da naj končno odgovorijo na model o spremembi volilnega reda, ki ga je za KEL izdelal znani univerzitetni profesor Perenthaler. Na podlagi tega volilnega reda bi koroškim Slovincem bili zagotovljeni trije deželnozborski poslanci, ne glede na njihovo strankarsko ali svetovnonazorsko pripadnost.

Borovlje: nova delovna mesta

(Nadaljevanje s 4. strani)

lavo čistilnih naprav in hoče del produkcije prenesti v Borovlje, Edelhoff pa v eni od praznih industrijskih dvoran načrtuje zbirališče in razkosavanje posebnega odpada, to je baterij v gospodinjstvu. Po besedah koroškega deželnega kemika dr. Sampla bi vsa tri podjetja, posebno Sintabad in sploh pa Edelhoff, morala upoštevati stroge predpise glede zaščite okolja, vode in zraka. Koliko ljudi bi mogla zaposliti Sintabad in Edelhoff, še ni znano. Pri firmi Croftan pa menijo, da bojo na začetku lahko zaposlili 30 sodelavcev, pozneje pa več.

Sodnik Gantschnig izključil „štiri“ Bilčovšane — je hotel pomagati Tristachu?

Brnca — Bilčovs 2:0 (0:0)

Bilčovs: Čepak 5, Glantschnig 4, Stojilkovsky 3, Kraimer 4, Schellander 3, Partl 4, Ogris 4, W. Kuess 4, Hobel 4, Pesjak 4, J. Kuess 4.

Brnca, 200 gledalcev
Sodnik: Gantschnig (zelo slab)
Strelci: Jank (53.), Miggltsch (64.)

Rdeči karton: Schellander (42.), W. Kuess (43.), Stojilkovsky (47.), Hobel (53.).

Že dolgo je od tega, od kar so bili kar štiri igralci enega moštva izključeni. V nedeljski tekmi med Brnco in Bilčovsom je sodnik Gantschnig izključil kar štiri igralce. Samo pri prvem prekršku Schellandra je sodnik prav odločil, ostale odločitve pa so bile vse napačne. Zelo zanimivo je tudi to, da sodnik Gantschnig prihaja iz Tristacha, ki je trenutno zadnji na lestvici. Zelo očitno je bilo, da je sodnik sodil vse proti moštvu iz Bilčovsa. Tega mnenja so bili po tekmi celo navijači domačega moštva z Brnce, ki so prišli več ko srečno do obeh točk.

Zelo nesrečno so oddali Šmihelčani točko na domačem igrišču. Domačini so bili vso tekmo v vseh formacijah boljši od gostov z Rude. Dve zelo hudi napaki domačega vratarja Vodunika pa sta odločili tekmo. Gostje z Rude v vseh 90 minutah niso imeli niti ene prave možnosti za zadetek. Domače moštvo pa je igralo prvo žogo in tudi borbenosti ni bilo pogrešati. Za moštvo z Rude pa je to bila več ko srečna točka.

slavili slovenski šahisti, ki so po zmagi na odličnem 4. mestu na lestvici.

Slovenska športna zveza Cartrans I — SV Celovec vzhod II 5,5:2,5. Za SŠZ so bili uspešni: Gallob 1, Živkovič ½, Rulitz 1, Ferm 1, H. Rulitz 1, Ambrosch ½, Lukan ½, Hoti O.

Naslednji nasprotnik šahistov pa je vodeči na lestvici ASK; tekma bo 29. novembra, v Celovcu.

tudi mi z veliko vnamo morali zavzeti v tem vprašanju.

Naš tednik: Finančnih sredstev sicer povesod primanjkuje; po katerem ključu pa bo SŠZ v bodoče razdeljevala podpore? Bodo mogoče prikrajšani tradicionalni klubi na račun manjših rekreacijskih dejavnosti?

Ludvig Druml: Podpore bomo delili seveda po potrebi, SŠZ pa bo morala sama skušati dobiti več finančnih sredstev. Kar se tiče tradicionalnih klubov, nikakor ne bomo v bodoče podcenjevali njihove važnosti za slovensko narodno skupnost.

Naš tednik: Želja mnogih klubov je športni center v Celovcu, ki bi nudil športnikom slovenske narodne skupnosti možnost vsakovrstnega športnega udejstvovanja. Kakšno je k temu tvoje osebno mnenje?

Ludvig Druml: Že samo zdrževanje takega centra bi izredno veliko stalo, gradnja pa še več. Zato se s temi mislimi v bodočnosti ne bomo ukvarjali in bomo skušali uspešno delati na drugih področjih.

Marijan Velik bo nadomestil uspešnega trenerja Lojzeta Jagodiča.

Marijan Velik novi šef SAK!

Lojze Jagodič bo prevzel celovško Austrijo

Z 99-odstotno verjetnostjo bo v sredo podpisal Lojze Jagodič pogodbo s celovško Austrijo. SAK Jagodiču ne bo delal težav, čeprav bi se pogodba iztekla šele poleti 1988. Novi šef SAK bo postal kapetan SAK Marijan Velik, najbolj profilirani in izkušeni slovenski nogometaš na Koroškem. Pri treningu mu bo pomagal legionar Mladen Jovičević.

Jagodič pa bo na vsak način treniral moštvo še do konca jesenske sezone.

Jože Fera je imel v zadnjih letih izredne uspehe s Selani in moštvo iz Klopinja. Mdr. je Fera postal kar trikrat prvak, kot igralec pa je zelo uspešno igral tudi za SAK. Tudi Fera šteje med resne kandidate, SAK pa bo seveda počakal, kako se bo obnesla rešitev s kapetanom Velikom.

Ivan Ramšak je imel že lani konkretne pogovore s SAK, letos pa je za dve leti podpisal za Pliberk. Če bi se jeseni v Pliberku kaj spremenilo, bi bil Ramšak resen kandidat za mesto trenerja SAK, ki je posodil Ramšaka za eno leto v Pliberk, kjer je mladi trener zelo uspešen. Ramšak: „Naloga je gotovo zelo zanimiva!“

ÖFB je zaradi natrpanosti terminov preložil izrebanje za 3. kolo avstrijskega pokala, v katerem je zastopan tudi še SAK. Termin bo nogometna zveza menda pravočasno sporočila.

Tekme SAK — WAC, Podkmos — Sele in Železna Kapla — Globoanica so odpovedali.

V nedeljo, 22. 11. 1987
SAK — ASV Wolfsberg ob 14. uri
SAK rez. — WAC rez ob 12.00.

Danilo Prušnik odstopil

Na občnem zboru Slovenske športne zveze je prišlo pretekli teden do precejšnjih sprememb v vodstvu. Predsednik Danilo Prušnik je po 12 letih oddal mesto Ludwigu Drumlju, tajniško mesto pa je prevzel Franci Rulitz.

Nedvomno pomeni odhod predsednika Danila Prušnika veliko izgubo za Slovensko športno zvezo, čeprav je ostal ohranjen organizacija kot član odbora. V njegovih letih delovanja je športna zveza začela šele prav delovati in je predvsem v zadnjih letih mnogo storila za razvoj slovenskih športnih društev na Koroškem. O tem pričajo že uspehi slovenskih športnikov, nenazadnje pa tudi raztoče število športnih društev. Za svoje delovanje je Danilo Prušnik leta 1985 prejel Bloudkovo nagrado.

Na občnem zboru so včlanjena društva izrazila svoje skrbi, saj v zadnjem času skoraj povesod primanjkuje finančnih sredstev. Slovenska športna zveza sicer po svojih močeh podpira včlanjena društva, ki pa morajo iskati sredstva tudi drugod, predvsem pri gospodarskih podjetjih. Podobno bo skušala tudi SŠZ v bodoče priti do dodatnih finančnih sredstev. Poseben poudarek je SŠZ položila v preteklosti tudi na šolanje trenerskih kadrov, ker se je

dolgoročno izkazalo kot pravilno. Na občnem zboru so bili tudi zastopniki SŠZ Slovenije s predsednikom Zorčičem, ki je ponudil podporo slovenskim športnim društvom na vseh možnih področjih; potrebno pa se je bo v bodoče tudi posluževati.

V odboru na žalost ni niti enega zastopnika iz Podjune, če iz vzamemo Železno Kaplo. To je nedvomno izredno velika pomanjkljivost.

Po dvanajstletnem delu je Danilo Prušnik odstopil.

konca prvenstva, potem pa bo SAK odločil za naprej.

Mdr. so bili v ožjem krogu na diskusiji tudi **Jože Fera** (trenutno v Selah) in **Ivan Ramšak** (trenutno trener Pliberka).

Ivan Ramšak bi po mnenju sekcijske vodje Albina Waldhauserja jeseni brez nadaljnega lahko prevzel SAK, saj je SAK že lani imel pogovore z njim, ko je Jagodič imel vrsto ponudb od koroških klubov. Ramšaka je SAK posodil za eno leto v Pliberk. Mesto trenerja SAK bi bilo za Ramšaka prav gotovo zelo zanimivo.

Do konca jesenskega dela prvenstva bo na vsak način Lojze Jagodič še treniral moštvo, ki ima slej ko prej polno zaupanje v svojega trenerja. Želja igralcev je sicer, da bi Jagodič ostal dalje pri SAK, v danem primeru pa igralci vsi po vrsti akceptirajo tudi kapetana Marijana Velika kot novega šefa.

V pogovoru z Našim tednikom je **Marijan Velik** izrazil svojo pripravljenost, čeprav doslej še ni konkretnih pogovorov z vodstvom SAK. Cilj novega „igralca-trenerja-menežerja“ je na vsak način mesto med prvimi in v avstrijskem pokalu 4. kolo. **Velik:** „Poizmi se bomo morali seveda okrečiti z novimi igralci, v moštvo pa bomo vzele tudi lastne igralce, ki so stali letos nekoliko v senci.“

Vsekakor je novi šef Marijan Velik zelo samozavesten in je prepričan, da bo tudi sam igral v igrišču še znatno boljše. Podobno funkcijo ima v I. ligi pri Sportklubu Hans Krankl.

Lojze Jagodič:

Samo, če SAK da privoljenje

Naš tednik: V časopisih mnogo pišejo o tvoji menjavi k Avstriji. Kako bi se odločil?

Jagodič: Avstrija mi je dala konkretno ponudbo, toda dokončno se bom odločil šele v sredo. Po vsej verjetnosti pa bom podpisal. Seveda brez privoljenja SAK ničesar ne bom storil, ker je pri SAK vse v redu in smo športno tudi uspešni.

Naš tednik: Iz katerih razlogov bi prevzel Austrijo?

Jagodič: Pod novim vodstvom je Avstrija postala znatno bolj atraktivna, vrhu tega je moštvo dosti kvalitetno. Z nekaterimi ojačitvami npr. Korejmanom, bi brez nadaljnega tudi naslednje leto spet nekako igrali v I. ligi.

Naš tednik: S kakšnimi občutki se ločuješ od SAK?

Jagodič: SAK je odlično vodstvo pa tja do

obvlada oba deželnega jezika. Konkretno smo imeli na izbiri še dva trenerja, nočem pa imenovati imen.

Naš tednik: Kakšne kompetence bo imel novi trener?

Waldhauser: Imel bo iste kompetence, kot jih ima pri nas vsak trener, odgovoren pa bo tudi za uspeh.

Naš tednik: Jagodič je dejal, da brez privoljenja SAK ne bo šel k Avstriji? Ga bo SAK brez pridržkov pustil oditi?

Waldhauser: Če se Jagodič hoče športno izboljšati, mu seveda ne bomo delali težav, obdržali ga bomo na vsak način še kot svetovalca; mogoče se bo v doglednem času spet vrnil.

Sekcijski vodja Albin Waldhauser:

Odločili smo se za najboljšo rešitev

Naš tednik: Lojze Jagodič bo z veliko verjetnostjo zapustil SAK. Kdo ga bo nadomestil?

Waldhauser: Dolgo in temeljito smo premišljevali o tem problemu in smo našli najboljšo rešitev do konca prvenstva. Moštvo bo verjetno prevzel Marijan Velik, pomagal pa mu bo Mladen Jovičević.

Naš tednik: Ste imeli na izbiri tudi druge trenerje?

Waldhauser: Izbira je izredno velika, v poštev pa konec koncev pride samo trener, ki

Madžarska glasbena skupina (vodi prof. Szeberenyi)

Predsednik HKD dr. Müller in predsednik KSOO Fric Kumer

Poučna in zanimiva ekskurzija KSOO

Pilberški občinski odbornik Valeško pri lepi Hrvatci

Tamburaška skupina iz Trajštofa (Trausdorf) je pozdravila naše odbornike s hrvaškimi pesmimi.

Dva redka primera, ki dokazujeta, da je hrvaščina tudi na zunaj upoštevana — v tem primeru v občini Frankenava.

Dvodnevna ekskurzija Kluba slovenskih občinskih odbornikov (preteklo soboto in nedeljo) k našim hrvaškim in madžarskim bratom na Gradiščanskem je bila izredno zanimiva ter poučna. 40 odbornikov in namestnikov — nekateri so bili tudi v spremstvu svojih soproj — je imelo možnost, da se na kraju samem ter pri prizadetih pripadnikih obeh narodnih manjšin podrobno informirajo o njihovem kulturnem, političnem in gospodarskem položaju.

Bili so pri Madžarih med drugim v Oberwartu, kjer jih je pozdravil tamkajšnji župan Racz, obiskali so razne madžarske kulturne ustanove, glasbena skupina mladih Madžarov jim je zalgala in zapela madžarske ljudske pesmi, predsednik

Gradiščansko-madžarskega kulturnega društva prof. Ludvik Szeberenyi pa jim je na nazoren način prikazal težek boj madžarskih prijateljev proti asimilaciji.

Po srečanju z Madžari je slovenske občinske odbornike sprejel župan hrvaške občine Frankenava / Frankenau Kancz, ki je tudi predsednik Delovne skupnosti hrvaških komunalnih politikov, to je organizirane hrvaške skupine znotraj ÖVP. V Frankenavi je Korošče pozitivno presenetil dvojezični napis na občini in znotraj nje, pa tudi Raiffeisenbank nosi izključno hrvaški napis „blagajna“. Sicer pa tako Hrvatje kakor Madžari nimajo dvojezičnih krajevnih napisov.

Zelo prisrčen sprejem so odborniki doživeli tudi v Cogrštofu / Zagersdorf, kjer so bili gostje hrvaškega kulturnega društva pod vodstvom predsednika dr. Müllerja in tajnika M. Klkoviča. V Cogrštofu so obiskali tudi hrvaško sv. mašo, medtem ko so v sosednjem kraju Cindrofu (Siegendorf) bili gostje (socialističnega) Prezidija županov in podžupanov hrvaških in mešanih občin, ki ga vodi Fric Robak. Poleg Robaka sta slovenske občinske odbornike sprejela še tretji predsednik gradiščanskega deželnege zbora Grandič in tamkajšnji župan Prior. Kakor povsod se je tudi tu razvila zanimiva in živahna diskusija.

Več o ekskurziji KSOO bomo poročali v naslednji številki.

BLAGAJNA

GEMEINDEAMT
OPČINSKI URED
STANDESAMT
MATIČNI URED